

Spirea NEGULESCU

(interviu realizat la data de 27 septembrie 2006, la sediul Asociației Naționale a Veteranilor de Război, filiala Ploiești, județul Prahova, de către reprezentanții Oficiului Național pentru Cultul Eroilor, Nicoleta Gheorghe și Cristina Giugăl)

Partea a II-a

În sfârșit, am mers mai departe, am ajuns aproape de Timișoara, lupte ... unde erau rămășițe de grupuri de nemți, îi lichidam, câte 10-20 mai rezistau, unii se predau...

Și am intrat în Ungaria, pe la Tisza-Barcony, la 10 km de Tisa, acolo am intrat pe teritoriul ungar. Primisem ordin să schimbăm o divizie rusească, în cotul ăsta al Tisei, fiindcă fusese decimată. Mai rămăsese dintr-o divizie vreo 10 -15 ostași. Am găsit câțiva morți, cu țeasta spartă de la cap, iar ciorile le mâncau creierii.

Îi spuneam lui Pietreanu: *În ce coclauri ne-am băgat ăștia aicea, domnule!?*

În sfârșit, ne-am organizat noi puțin. Ne-au dat ordinul de bătaie. Ne-au repartizat spațiile unde să fim fiecare. Eu mi-am amplasat tunurile antitanc și antiaeriană. Aveam patru tunuri Gopos și patru tunuri Gustloff și Rheinmetall. Am organizat bateria.

Și vine comandantul să vadă, zice: *Îmi place Negulescu! Voi ofițerii de rezervă, cei de la școală se cunoaște că ați fost bine pregătiți. Știți să vă organizați.*

- *Domnule colonel, așa cum am învățat, ne facem datoria către țară, în primul rând. Ne apărăm. Domnule colonel, am amplasat armamentul, dar nu avem muniție deloc. Vă rog frumos, să trimiteți muniție de urgență, fiindcă am ocupat pozițiile și s-ar putea, ca din moment în moment, să fim atacați, cu ce ripostăm? Muniție, nici ca la ostași, avem câte patru-cinci cartușe, în cartușieră. Păi asta este muniție?!*

În pistolul meu, atâta mai aveam 20 de cartușe, în pistolul Orița. Că aveam un pistol-mitralieră Orița.

- *Lăsați că o să vină. Nu duceți grija!*

- *Domnule, nu ne jucăm. În momentul în care am intrat în poziție, înseamnă că ești pregătit pentru luptă. Te aștepti din moment în moment să dai piept cu inamicul.*

- *Las' că vine muniția.*

Aveam și noi ceva armament, dar prea puțin.

Noi făceam cu schimbul, îl puneam pe Pietreanu: *Stai tu 2-3 ore și apoi eu, să putem controla și ostașii să nu doarmă, să îi zobească în somn, mai ales că muniție nu avem.*

Stând eu dimineața a doua zi, mă trezesc și îl aud pe Pietreanu: *Domnul sublocotenent, a venit un avion. Îl vedeți? Un avion mic.*

- *Îl văd, mă, dar ...*

Ca din pământ, domnule, a apărut generalul Cernat, comandantul Diviziei a IV-a, generalul Platon Cernat, mâna dreaptă a mareșalului Antonescu.

Ne spusese și nouă comandantul.

- *Domnule, cine este comandantul diviziei?*

- *S-a schimbat acum. Este un nou general, un om capabil.*

- *Cum îl cheamă?*

- *Platon Cernat.*

Ce cauta un general, la 200m pe o arătură, să vină cu un avion mic, parcă era o jucărie?!

Ce se întâmplase? Pe urmă am aflat. Generalul s-a suit în avion. A întins-o. Ne-a predat. Ne-am pomenit, după plecarea lui, seara, pe la 9 jumătate – 10, cu Divizia de tancuri Panzer *Hermann Göring*. Cu 60 de tancuri. Am început să auzim huruială.

- *Astea sunt tancuri nemțești, domnule sublocotenent*, zice Pietreanu, care știa bine tancurile. Acesta știa și obuzul de mortieră de Grand când pică, unde pică, după şuierat.

- *Ce facem, domnule? Cu ce tragem?*

- *Nu facem nimic, că nu avem armament. Cu ce să tragem? Astea vor fi Faustpatrone sau O'Farell, tancuri nemțești.*

Astea erau foarte bune contra tancului, se lipeau de, de ... era armament german.

Ne-am pomenit cu aceia. Ne-au luat ca pe niște potârniche. Tot regimentul a căzut atunci, fără să tragă un cartuș. Din cauza că erau lucrurile aranjate. Comandantul nostru Constantinescu fugise cu ginerele su care era comandant la o companie. Maiorul Scăunașu aflase și el, dar nu mai m-a găsit să-mi spună, că el era om de încredere. Deci toți au fugit cum au putut. Și noi am rămas. Și ne-au luat nemții, domnule. De aici a început calvarul!!

Ne-au dus până să ajungem în Austria, până la Budapesta, mai bine zis, numai pe jos. Mergeam câte 20 de km forțat. Îi împușcau pe ostașii, care nu mai puteau să mai meargă, ba că erau roși la bocanci, ba că-i dureau nu știu ce. Ieșeau din coloană și nemții îi și împușcau, opreau coloana, îi îngropau acolo, săracii de ei. În sfârșit.

La Budapesta, ne-au cazat prin stadioane. Pe noi ne-a cazat în stadionul Ferencvárosi, la intrare, țin minte. Să dormi noaptea pe un teren de fotbal?! Era deja toamnă, începuse să burnițeze, timpul era nefavorabil pentru așa ceva. Pe parte dintre noi, ne-a dus la fabrică de cărămidă, țin minte. Ne-au băgat în cuptoarele alea, dormeam în cuptoarele, unde se ardeau cărămizile. Dormeam pe acolo ca vai de lume! Ce să vă spun?

A început calvarul. Au început să ne înjure pentru chestiile că i-am trădat, că ce-am făcut noi cu 23 august, că n-or să ne ierte ei toată viața. Din țigani și mămăligari nu ne scoteau. Ca să vedeți ... în sfârșit, domnule ...

Ajungem lângă Viena. Un lagăr, nu se știa care, erau numai barăci și sârmă ghimpată, dar nu vedeai o firmă, să știi care era: Steinburg, Mauthausen sau mai știu eu care ... în fine...

Trebuiau să încartiruiască toți prizonierii, cca. 600 de oameni. Eu și cu niște colegi, unul Adam și unul Victor, și cu doi ofițeri, am zis să rămânem mai în spate. De fapt, Adam a zis:

- *Nu prea mă simt bine. Aveți grijă de mine.*

Eu reușiseseam să iau cu mine niște aspirine și alte medicamente. Atât aveam la mine. Îi mai dădeam câte o aspirină, săracul de el. Și se simțea și el mai bine după ... el tot ne spunea:

- *Aveți grijă de mine!*

Fiind la urmă, ne-am pomenit că pe noi cei patru ofițeri și un sergent nu au mai putut să ne încadreze în barăcile în care erau numai români. În lagărul acesta mai erau și francezi, belgieni, danezi, suedezi, tot ce culeseseră nemții... Ne-au băgat într-o baracă cu francezi și belgieni. I-am spus eu atunci lui Adam, care știa și nemțește:

- *Să fii tu atent la ce se vorbește!*

- *Să nu afle nimeni că știu nemțește.* Tot ce afla venea și-mi spunea:

- *Uite a spus cutare lucru...*

Ce se întâmplase, nemții când s-au retras din țară, tot tineretul acela de prin Sibiu, Timișoara, de prin satele astea, pe unde erau șvabi s-au înrolat în Armata Germană la SS. Pe ofițerii tineri i-a făcut sublocotenenți, de SS, ei fiind chiar ajutoare de barăci. Cei care știau română, aveau în grijă barăcile românești, cu prizonieri români.

Și nouă ne-a părut bine că nu suntem cu ei:

- *Domnule, cu ăștia mai fumăm, mai...*

Ei mai primeau pachete prin Crucea Roșie, la noi nimic. În sfârșit... Vine unul și ne întreabă:

- *Cum se face că ați rămas voi patru români?*

- *N-am mai avut loc. Erau toate barăcile ocupate.*

A început și aici mășaială contra noastră, să ne tot mârâie, să ne pună la munci forțate, murdărie, că trebuia să spălăm WC-uri. După astea, a mai venit un sublocotenent, îl țin minte și acum:

- *Ce bă, voi sunteți români, țiganilor!*

- *Dumneata, știi românește?*

- *Da.*

- *De unde sunteți?, îl întreb eu, că eram cel mai căpos. Adam îmi zicea:*

- *Mai dă-i încolo! Nu te lua cu ei.*

Eu nu puteam să sufăr. Ne-a făcut mămăligari.

- *Domnule, te rog să nu ne faci mămăligari, că și mata ai mâncat mămăliga pe care am mâncat-o și noi.*

- *Să nu ridici tonul la mine, de mâine te pun să speli wc-urile, să știi!*

- *Atâta timp cât sunt ofițer n-ai să îndrăznești să mă pui!*

- *Te împușc!*

- *Poți să mă împuști! Scoate pistolul, dacă ai curaj să tragi în mine!*

A scos pistolul și zice: *Lasă că vă lecuim noi!*

- *Ce să lecuiești, domnule?! Am avut o altercație cam dură cu ăsta.*

A treia zi dimineață, ne scoate la raport comandantul lagărului, nu știam cine era. Era un maior. Ne-au dus la biroul lui special. Avea un birou amenajat, cu pat de dormit acolo, că ei dormeau acolo, și cu un tălmaci acolo care traducea.

- *Am auzit că sunteți recalcitrați. Eu i-am explicat:*

- *Uite, domnule, sublocotenentul acesta, care este de origine din Sibiu, ne-a batjocorit, ne-a făcut țigani, mămăligari. Nu este frumos, domnule! Asta nu este atitudine de un ofițer din Armata Germană, mai ales de SS.*

Pe ei îi deranja asta, dacă erau și din armata SS, era ceva ...că Wehrmacht-ul era contra lor. Erau la răcă, domnule. Nu se înțelegeau. Ooo! Îi urau. În sfârșit.

- *Pentru atitudinea ostilă pentru statul german, vă trimitem la muncă, sclavie!*

- *Aceasta este judecata?!*

- *O să vedeți voi judecată! Mergeți și lucrați acolo! Mergeți la muncă, în bombardamente!...*

Englezii și americanii, în special, bombardau triajele noaptea. Făceau bombardamente de noapte grozave. Și ne-am pomenit băgați la un mare triaj din acesta de reparat calea ferată. Erau sute de vagoane întoarse, pline cu capturi de război cu bomboane, cu alune, cu conserve, în special, cu băuturi alcoolice, cu șampanie, cu ce luaseră de prin Franța și din țările astea, de pe unde jecmăneau. Tot, ce ajungea în triajul acesta, era împărțit de ei și trimis în Austria (pentru Austria era încă sub Reich-ul german, nu căpătase independența, abia după ce s-a terminat războiul și-a căpătat imediat libertatea).

Era un camuflaj sever, vorba aia, și să stai să lucrezi noaptea, când bombardau noapte englezii de, de ..., la precizie, așa ceva !...

În vremea bombardamentelor, ne mai așezam și noi să mâncam, că ne era foame, mai puneam mâna pe o conservă. Alteori, călcam pe o ciocolată, ne aplecam și mâncam ce era... alune, barem, dă-le încolo, atâtea erau, domnule!

Mai lucram și ziua, când aveau ei informații că ar începe alarma, lăsăm lucru și ne retragem la marginea pădurii. Atuncia ne-au văzut că mâncam, nu știu ce, și ne pomenim după 2-3 zile că pe noi cei trei ofițeri și un sergent major, ne iau și ne trimit, ne condamnă la muncă silnică, în sclavie, pentru 25 de ani.

- *La ce proces s-a stabilit așa?!, zic eu. Trebuia să fie un complet de judecată, care să ne spună, uite, domnule, ce ați făcut.*

- *În timp de război așa sunteți judecați. Ați mâncat, sunteți jefuitori, de pe urma bombardamentelor.*
- *Ce am jefuit, domnule?! Că am mâncat o conservă, când călcam pe ea ...*
- *Nu e voie!*

Nu mai era nimic de zis. Ne-au luat și au început să ne ducă din post, în post pe la diverse munci. Dacă aveau informații că s-a bombardat Dresda, ne trimiteau la Dresda, tot așa cu căile ferate, cu munca asta nenorocită. Ce să mai facem, domnule? Ajunsesem niște umbre...

Se termina treaba și acolo, plecam mai departe, nu găseau locul unde să ne ducă.

- *Domnule, vrem și noi să ne mai odihnim, cât de cât să ne mai revenim și noi.*

Ne ducea la un lagăr, vedeam barăci, sârmă ghimpată, dar emblemă nimic. Nu-ți spuneau ca să știi ce lagăr era. Erau trei, unul ședea cu noi cu pistolul, ceilalți doi se duceau cu actele într-o mapă și vorbea cu comandantul lagărului.

- *Nu sunt locuri! Toate sunt ocupate.*

Ne duceau atunci în altă parte, ba ne duceau cu trenul câte 10-15 km, ne suiau în câte un vagon din acesta și ne duceau și acolo, iarăși: *Nu sunt locuri!*

La al treilea, ziceau:

- *Am un singur loc. Cine rămâne dintre dumneavoastră?* ne întreba. Unul săracul, Victor, care nu se simțea deloc bine, ne-a zis:

- *Măi fraților, intru eu aicea și ce-o vrea Dumnezeu.*
- *Uite, domnule. Intră sublocotenentul Victor. Nu mai știu cum îl chema. Am uitat. Era din Brăila. Rămăsesem noi: doi ofițeri și un sergent major.*
- *Nu sunt locuri. Nu sunt locuri.*

Ne-am suit într-o stație la Linz și am mers 40 de km, Ne întrebăm între noi:

- *Măi Adamescu, oare unde ne duc?!*

***

Va urma.